

KULTURSKOLELØFTET – KULTURSKOLE FOR ALLE

HØRINGSUTTALELSE FRA SAMARBEIDSUTVALGET VED KULTURSKOLEN I LEVANGER

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet opprettet i des. 2009 et **utvalg** for å utrede utfordringer og muligheter i et styrket samarbeid mellom kulturskole, grunnskole og SFO. Utvalget skulle foreslå hvordan kulturskoleaktiviteter bedre kan knyttes til skoledagen. I tillegg skulle utvalget synliggjøre ulike alternativer som kan bidra til å sikre et forsterket og likeverdig kulturskoletilbud for flere barn til en rimelig pris, med god kvalitet og effektiv utnytting av ressursene.

Kulturskole til alle barn som ønsker det

I Kulturløftet II, som er regjeringens felles prioriteringer for norsk kulturpolitikk, heter det bl.a.: *Det skal gjennomføres et kulturskoleløft slik at alle barn som ønsker det får et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Dette skal sikres ved statlige stimuleringsmidler og en solid kommuneøkonomi. Utvikling av et mer omfattende kulturskoletilbud i tilknytning til SFO/skole skal utredes. Det skal være rom for ulik lokal organisering av kulturskolen. Det skal legges tilrette for synliggjøring av kulturskolen og for talentutvikling.*

Det ble i statsbudsjettet for 2010 satt av 40 mill. i stimuleringsmidler i forbindelse med kulturskoleutvikling. Det samme beløpet er bevilget i 2011.

Kulturskoleutvalgets rapport ble avgitt 7.september 2010, og er nå sendt ut på høring, med høringsfrist 14.februar.

Høringsuttalelse:

Samarbeidsutvalget for Kulturskolen i Levanger (SU-KiL) er glad for at regjeringen har satt kulturskolesaken høyt på den politiske dagsorden både i Soria Moria-erklæringen og Kulturløftet I og II og har forventninger til at staten tar et større medansvar for både økonomi og føringer for innhold i den videre kulturskoleutvikling i kommunene.

Sentrale tiltak i rapporten er: *Spredning på ulike alderstrinn, bredde i undervisningstilbudet, økonomiske rammevilkår, tilgjengelige tilbud for alle lag av befolkninga, samarbeid med skoleverket/SFO.*

Samarbeidsutvalget støtter de visjonære målsettingene, men peker samtidig på at videreutvikling av kulturskolen er avhengig av økt nasjonal støtte/stimulering for å nå disse målsettingene.

Utvalget legger i rapporten stor vekt på at kulturskolen skal være et **tilbud til alle barn** – uavhengig av familiens inntekt og sosiale/kulturelle kapital. Det blir pekt på ulike **tiltak** for å nå denne ambisiøse målsettingen.

Tiltak:

Maksimumspris

Utvalget foreslår å innføre et maksimumsbeløp for skolepenger.

SU støtter forslaget om maksimumsbeløp, men understreker at maksimumspris ikke må føre til at færre elever får tilbud. Kulturskolene må kvalitetssikres på landsbasis gjennom forutsigbar økonomi, drift, innhold og tilgjengelighet for alle interesserte til en rimelig pris.

Redusere ventelister og økonomi

Utvalget foreslår å redusere/fjerne ventelistene på elevplass til kulturskolen.

SU mener det må iverksettes tiltak som gjør det mulig å gi tilbud til alle de som står i kø for å delta i den unike norske kulturskolen. Ventelistene bør reduseres før en går inn på nye tunge oppgaver for kulturskolen.

Det er viktig at kulturskolen får drive både bredde- og talentopplæring, gruppeundervisning og individuell undervisning. I dag er den enkelte kommune sin økonomiske situasjon avgjørende for hvilket tilbud kulturskolen kan tilby barn og unge i kunst-/kulturfag. Dagens økonomiske støtte-/stimuleringssystemet er for sårbart.

SU etterlyser mer forutsigbare statlige ordninger for økonomi/drift.

Kulturskole til 30% av grunnskoleelevene

Stortinget har i ei årrekke (sist stadfestet i St.meld.nr.38) hatt ei målsetting om å gi et kulturskoletilbud til minst 30% av alle elever i grunnskolealder. Utvalget tar opp igjen denne målsettinga.

GSI-tallene for skoleåret 2009/ 2010 viser at det var 109.323 elever (derav 91.383 grunnskoleelever) i kulturskolen i Norge. Dette utgjorde 14,8 % av alle 615.000 barn i grunnskolealder. Tallene viser videre at omtrent 25.000 barn står på venteliste til elevplass i kulturskolen.

I Levanger er deltakerprosenten identisk med landsgjennomsnittet.

SU støtter målsettingen om et kulturskoletilbud til minimum 30 % av grunnskoleelevene .

Ressurssenter og kompetanseutvikling

Kulturskolelæreres kompetanse er avgjørende for å skape god kvalitet. Det må sikres både gjennom utdanningssystemet, og ved å legge til rette for gode stillinger lokalt, bl.a. kombinerte stillinger (henvisning kap. 1.5.5). Utvalget behandler kulturskolen som ressurscenter i kap 3.6, og poengterer at i mange kommuner har kulturskolen blitt den sentrale institusjonen for å bygge opp kunst- og kulturkompetanse. Samtidig sier utvalget at kulturskolens kjernevirksomhet må ha en sentral rolle i den framtidige kulturskoleutviklingen (kap. 6.1).

Utvalget peker på at kunstfagenes tilbakegang i grunnopplæringen og i lærerutdanningen for grunnskolen er uheldig. Man ønsker å gi mulighet til å velge kunstfag også i ungdomsskolen, og man ønsker å innføre kompetansekrav for å undervise i kunstfag. Selv om dette i hovedsak handler om grunnskolen vil det være viktige tiltak også med tanke på kulturskoleutvikling (henvisning kapittel 1.5.1, 2.3 og 3.2). Utvalget peker på at stimulering og utvikling av kulturskolen må ha et større perspektiv enn bare 1.- 4.klasse, selv om mandatet legger størst vekt på det. Det er svært viktig for samspillet mellom talentutvikling og breddesatsing (henvisning kapittel 1.5.2, og 2.6).

SU mener at kulturskolene må ivareta kjernevirksomheten, men samtidig at kulturskolen må være en sentral kommunal kulturaktør. Kulturskolen trenger lærere med ulik kompetanse som kan bidra både innenfor fritidskulturliv, skoleverket så vel som i kulturskolen.

Det må legges til rette for kompetanseutvikling og kombinerte stillinger.

Utvikling av feltet må ikke bare gjelde småskolealder, men gjelde i hele barne- og ungdomsperioden. SU viser også til den store betydningen Den Kulturelle Skolesekken har i Levanger og ser også kulturskolen som en viktig aktør i Den Kulturelle Spaserstokken.

Forskrift

I kapittel 7 tar Kulturskoleutvalget for seg bl.a. kulturskolens lovgrunnlag: Opplæringslovens paragraf 13-6. Utvalget peker på at kulturskolen ikke er omfattet av kompetansekravet til lærere (Oppl.loven §10-1) og kravet til å ha en rektor (Oppl.loven §9-1). Videre at Opplæringsloven ikke fastsetter krav til omfang, innhold og kvalitet på tilbudet. Med dette som utgangspunkt foreslår utvalget at Opplæringslovens § 13-6 får en forskriftshjemmel og at det utarbeides en forskrift for kulturskolevirksomheten som inneholder punkter om: Kulturskolens formål og innhold, kommunenes ansvar, brukermedvirkning, personale, skolepenger.

Det anbefales også endringer i Opplæringsloven som gjør det lettere å få til modeller der elever i kulturskolen tas ut av ordinær grunnskoleundervisning (henvisning kapittel 1.5.3). I dag praktiseres dette ulikt i fylkene, i kommunene og også mellom skoler i samme kommune. Dette oppfattes til å være uheldig og urimelig.

SU støtter forslaget om forskriftshjemling. Det må lages nasjonale retningslinjer for hvordan kulturskoleundervisning i ordinær skoletid skal organiseres og praktiseres.

Forskning

Det er gjort lite forskning på kulturskolefeltet og mye av debatten er preget av dette. Kulturskoleutvalget peker i kap. 8 på betydningen av forskningsbaserte evalueringer før det gjøres store endringer. Utvalget ser Norsk kulturråds forsknings- og utviklingsseksjon som kompetent bestiller i forhold til kulturforskning (kap. 8.4).

Kulturskolene har i alle år hatt breddetilbud som hovedmålsetting, man har ønsket å gi et tilpasset tilbud til flest mulig. De siste årene har det også blitt økt fokus på talenter, og nødvendigheten av å gi muligheter til videre utvikling for talentfulle elever (kapittel 6.1). Det ser nå ut til at det kan startes en utvikling av ”lørdagsskole” i Nord-Trøndelag fylke, antakelig i Inderøy og Namsos kommuner. Det er viktig at kulturskolenes arbeid dokumenteres og at det forskes på kunstens generelle betydning for helse og menneskelig utvikling, på pedagogiske modeller og det å medvirke i utviklingen av lokalsamfunn.

SU ser forskningsresultater som svært viktig for å videreutvikle kulturskolen på nasjonalt og lokalt plan og støtter opp om økt fokus på dokumentasjon og forskning. Dette arbeidet bør knyttes nært opp til kompetente forskningsinstitusjoner. SU viser til at det er gjort nyttig kulturskoleforskning i Sverige.

Vurdering/Oppsummering:

- Rapporten er grundig og skaper forventning om økt nasjonalt fokus for å hjelpe kommunene i kulturskoleutviklingen.
- Ventelistene bør reduseres. Målsettingen om kulturskoleplass til 30 % av elevene i grunnskolen bør innfris innen 2014.
- Utvikling av kunstfagenes omfang må ikke gjelde bare for SFO og 1-4 trinn, men for hele grunnskoleperioden. Det må legges til rette for tilpasset opplæring, samt talentutvikling gjennom kulturskolene, også i distriktene.
- Forslaget med målsetting om Kulturskolen som lokalt ressurscenter skal sikres gjennom kompetanseutvikling og kombinerte stillinger.
- Det må utarbeides forskrift knyttet til opplæringsloven §13-6 der det gis mulighet for modeller der kulturskoleundervisning med ulik organisering kan foregå innenfor grunnskoletiden.
- Det bør satses på økt dokumentasjon og forskning.
- SU etterlyser mer forutsigbare statlige ordninger for økonomisk drift av kulturskolene, med økt statlig medfinansiering.

SU mener at kulturskoleutvalget burde konkretisert tiltak i grunnskole og Sfo i større grad. Det kan virke som om av utvalget burde hatt flere personer med god innsikt og kunnskap om grunnskolen.

Levanger 10.02.11

Samarbeidsutvalget for Kulturskolen i Levanger

(sign.)

ved leder Per Anker Johansen